

KIILI KUNSTIDE KOOLI LAULMISE HUVIALA PÕHIÕPPE ÕPPEKAVA

ÜLDSÄTTED

- Kiili Kunstide Kooli õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö antud koolis.
- Õppekava koostamisel on lähtutud huvikooli seadusest, huviharidusstandardist, kooli põhimäärusest, paikkonna vajadustest, õpilaste soovidest ja kooli traditsioonidest ning võimalustest.
- Kiili Kunstide Kooli õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppeaja, õppeainete loendi koos ainekavadega, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.
- Põhiõpe on ette nähtud õpilastele, kes soovivad ja suudavad õppida mahukama, enam harjutamist ja õppimist nõudva õppekava järgi. Õpilasele võimaldatakse soovi korral ja vastava taseme olemasolul õppeaja vältel üle minna põhiõppekavalt vabale õppekavale ja vastupidi. Sooviavalduse kinnitab või lükkab tagasi õppenõukogu.

I ÜLDOSA

1. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ EESMÄRGID

- 1.1. Kõrge kvaliteediga muusikaalase põhihariduse andmine.
- 1.2. Aidata õpilastel kasvada muusikat ja kunsti mõistvateks ning hindavateks, terve ellusuhtumisega ennast ja teisi väärtustavateks inimesteks.
- 1.3. Kujundada õpilasi isiksusteks, kes oskavad ennast väljendada ja julgevad esineda.
- 1.4. Kasvatada õpilases oskust oma tegevust eesmärgistada, kavandada ning hinnata.
- 1.5. Õpilase otsustusvõime ja vastutusvõime arendamine.
- 1.6. Õpilase töövõime ning koostööoskuse arendamine.
- 1.7. Õpilase kunstitaju ja fantaasia arendamine.
- 1.8. Õpilase ettevalmistamine õpinguteks oma eriala kesk- ja/või kõrgemal tasemel.
- 1.9. Kohaliku kultuurielu edendamine eesti kultuuritraditsioonidele toetudes.

2. ÕPPEKAVA PÕHIMÕTTED

- 2.1. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.
- 2.2. Üldosa kirjeldab õppekava eesmärgid ja õppeprotsessi käigu ning toob välja vastavasse õppekavasse kuuluva aineleendi.
- 2.3. Ainekavad annavad vastava aine jaoks suunad ja tasemenõuded.
- 2.4. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi ja kooli materiaalseid võimalusi.
- 2.5. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas iga õpilase võimekust ja vastavust klassi tasemele.
- 2.6. Tasemele mittevastavate õpilaste õpingute jätkamise võimaluste üle otsustab õppenõukogu.
- 2.7. Õppekava suurem eesmärk on kujundada õpilase isikupära ja suunata õpilast oma tegevust jälgima ning õppimist kavandama ja analüüsima vastavast erialast lähtudes.

3. ÕPPEPROTSESS

- 3.1. Õppimise käigus saab õpilane oskuse õpitavat analüüsida ja hinnata ning õpilase õppeedukus sõltub tema pühendumusest õppetöösse. Õpetaja on õpitegevuste kavandaja, looja ning õpilase juhendaja ning innustaja.
- 3.2. Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilasele tuleb selgitada, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.
- 3.3. Hindamise põhieesmärgid on:
 - 3.3.1. motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
 - 3.3.2. anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele;
 - 3.3.3. näidata õpilaste individuaalsete õpitulemuste vastavust õppekavas määratud tasemele.
- 3.4. Hindamine on reglementeeritud dokumendiga “Kiili Kunstide Kooli õpilaste hindamise kord”.

4. KOOLIASTMETE ÕPPEKORRALDUS

- 4.1. Õppetöö Kiili Kunstide Kooli muusikaosakonnas on jagatud järgmistesse arenguastmetesse:
 - 4.1.1. eelklass – (ainult õpilastele, kes õpivad üldhariduskooli I klassis).
 - 4.1.2. noorem aste – 1.-4. õppeaasta (õpilastele alates üldhariduskooli II klassist).
 - 4.1.3. vanem aste – 5.-7. õppeaasta (õpilastele, kes on noorema astme edukalt lõpetanud ja saanud õppenõukogu suunamise vanemasse astmesse).
 - 4.1.4. lisa-aasta(d) – ainult õppenõukogu otsusega õpilastele, kes on lõpetanud vanema astme heade tulemustega. Lisa-aasta(d) on eelkõige mõeldud õpilastele, kes on edukalt läbinud põhiõppe, omavad eeldusi ja on orienteeritud professionaalse muusikahariduse omandamisele ning vajavad vanuse tõttu järjepidevat õpet kuni üleminekuni kutseharidusele.
- 4.2. Õppetunni kestus on 45 minutit (eelklassis on erialatunnid 35 minutit)
- 4.3. Õppeaasta algab 1. septembril ja lõppeb 31. augustil.
- 4.4. Koolivaheajad on ühitatud Kiili Gümnaasiumi koolivaheaegadega.
- 4.5. Õppetöö jaguneb poolaastateks.
- 4.6. Õpilane on seotud õppetööga vastavalt õppeaasta pikkusele.
- 4.7. Õpilaste üleminek ühest klassist teise toimub hindeliste esinemiste ja arvestuste alusel õppenõukogu otsusega.
- 4.8. Lõpueksamid (erialas ja solfedžos) on noorema ja vanema astme lõpetamisel.
- 4.9. Noorema astme lõpetamisel saab õpilane noorema astme lõputunnistuse.
- 4.10. Vanema astme lõpetamisel saab õpilane kooli lõpudiplomi. Diplomi saab ainult kõikides õppeprogrammis olevates õppeainetes eksami (arvestuse) sooritanu.
- 4.11. Muusika põhiosakonda võetakse õpilased vastu konkursi alusel. Konkursi korraldamiseks moodustatakse koolis vastuvõtukomisjon. Vastuvõtutingimused ja kord kehtestatakse Kiili Kunstide Kooli õpilaste vastuvõtmise ja lahkumise korraga.

5. ÕPPEAINETE LOETELU

5.1. Ained ja nädalatundide arv:

	eelklass	põhiõpe							lisa-aastad	
		noorem aste				vanem aste			VIII klass	IX klass
		I klass	II klass	III klass	IV klass	V klass	VI klass	VII klass		
Eriala	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
eriala ansambel	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	2	2*	2*
Muusikalugu						1	1	1		
Üldklaver	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5*	0,5*
Lisaeriala					1*	1*	1*	1*		

Selgitus:

- Tärniga märgitud osa ainete loetelust antakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.
- Lisaeriala valimine eeldab õppetööga väga hästi toimetulekut.
- Eelklassi võetakse õpilased kes astuvad samal õppeaastal üldkooli esimesse klassi.

II AINEKAVAD

1. LAULMISE AINEKAVA

Õpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes lauluoskust, intonatsiooni täpsust, sisemist kuulmist, harmoonilist kuulmist, analüüsivõimet ja erinevate muusikastiilides orienteerumist. Õppeprotsess jaguneb nädalas kahe tunni vahel – individuaaltund (eriala) ja grupitund (eriala ansambel). Mõlemad tunnid on teineteist täiendavad ning õppeprotsess ja eesmärkide seadmine/täitmine jätkub läbi mõlema tunni.

Õppeprotsess:

- vokaaltehniliste osakuste arendamine. Õige laululine hingamine, kehahoid, fraseerimine, intonatsiooni puhtus, hääleulatuse arendamine, väljendusrikkus.
- töö repertuaariga: soololaulude ettevalmistamine (repertuaari valikul lähtuda õpilase vanusest). Soovitav osaleda aastas vähemalt üks kord solistide konkursil-võistulaulmisel. Esinemised õpilaskontsertidel solistina.
- laulmisel, ka õppetunnis, kasutada mikrofoni nii tihti kui võimalik, sest see aitab õpilasel harjuda oma häälega. Tekib oskus kasutada mikrofoni hääle abivahendina, leides uusi värve ja nüansse. Samuti oskus end ansamblistesse sulatada.
- paralleelselt mikrofonilauluga peab praktiseerima ka akustilist laulmist.
- töö ja tundide läbiviimiseks on vajalikud CD-mängija, võimalusel ka arvuti. Laulja saatmisel kasutada kontsertmeistrit (lisaks fonogrammidele) ning erinevaid ansamblikooseise.
- oluline osa on ansambli laulul, millega alustatakse kohe. Laulmise ainekava näeb ette ühe erialatunni ja ühe ansambli tunni nädalas.
- otsida võimalusi õppetöö mitmekesistamiseks (nt. iseseisvate lugude ettevalmistamine; õpilaste laulu esituste helisalvestamine või videole jäädvustamine, andmaks neile võimalust end kuulata ja analüüsida; väljaspoole kooli esinemisvõimaluste loomine - osalemine ka igasugustel konkurssidel, festivalidel ka muusikalistes laulumängudes osalemine).
- lehest lugemise oskuse arendamine, nii soolo- kui ansambli laulus.
- kasvatada õpilases vaba ja loomingulist suhtumist muusikasse ja oma instrumenti - häälede. Lihtsamate improvisatsiooniharjutustega tuleks katsetada V-VI õppeaasta jooksul. Oluline on õpilane viia arusaamisele, et muusikat võib ise luua, mitte ainult noodist mängida.

Hindelised esinemised:

Hindelised esinemised toimuvad kord poolaastas. Sügisel võivad hindelised esinemised toimuda alates novembri keskpaigast ja kevadel alates aprilli lõpust. IV ja VII klassis on kevadise hindelise esinemise asemel eksam. VII klassis on sügisene hindeline esinemine vabatahtlik ning seal on lubatud esitada juba ka kevadise eksami kavasse kuuluvaid teoseid. Hindelise esinemise kava esitatakse peast. Hindelist esinemist hindab hindamiskomisjon vastavalt kehtivale hindamiskorrale. Hindelise esinemise kava peab vastama käesolevas õppekavas toodud nõuetele. Esimest aastat õppivad õpilased ei pea esinema I poolaastal. Samal poolaastal vähemalt regionaalse ulatusega konkursil osalenud õpilane ei pea hindelisel esinemas osalema ja tema hindeks loetakse 5 (väga hea).

Õpetajal on lubatud ametliku hindelise esinemise kõrval hinnata numbriliselt ka muid antud poolaastal tehtud etteasteid, kuid ainult tunnihindega.

Tehnilised arvestused:

II-VI klassini toimub tehniline arvestus kord poolaastas. VII klassis toimub tehniline arvestus vaid I poolaastal. Arvestust hindab hindamiskomisjon vastavalt kehtivale hindamiskorrale. Arvestuse kava peab vastama antud klassi tehnilistele nõuetele.

Ansambli arvestused:

Ansambli laulu arvestus toimub alates II klassist kord poolaastas. Arvestuse läbimiseks on vaja ansambli esineda avalikul kontserdil (võib olla ka eriala hindelise esinemise raames).

Eksamid:

Noorema astme lõpueksam (IV õppeaasta kevadel).

Lõpueksam toimub vanema astme lõpus (VII õppeaasta kevadel).

Mõlemal eksamil esitatakse ettenähtud kava korraga täies ulatuses ja peast.

Kontsertmeistri kasutamine:

Alates I klassist on õpilasele ette nähtud võimalus mängida kokku kontsertmeistriga. Kontsertmeister külastab regulaarselt erialatunde. Ette on nähtud:

I klassis – 15 minutit nädalas

II-VI klassis – 20 minutit nädalas

VII klassis – 45 minutit nädalas

Lisa-aastatel – 20 minutit nädalas

Kodune töö:

Tunnis toimub uue materjali omandamine, uute mänguvõtete ja harjutamismetoodika õppimine. Eeldatakse, et õpetaja juhistest lähtuvalt jätkab õpilane igapäevaselt tööd ka kodus, et tunnis läbitud teemad ja probleemide lahendused muutuksid omaseks. Järgmisel tunnil korratakse vajadusel eelmise tunni olulised teemad üle ning antakse järgmised ülesanded, mis kodus harjutamist nõuavad.

1.1. NÕUDED KLASSIDE KAUPA:

Eelklass

Eesmärgid:

- Musitseerimisrõõmu tekitamine.
- Esinemisjulguse arendamine.
- Laulutekstide lahtimõtestamine.
- Koduse harjutamisrutiini sisseseadmine.
- Töö intonatsioonipuhutuse suunas.

Hindeline esinemine:

II poolaastal 2 vabalt valitud laulu.

I klass

Eesmärgid:

- Musitseerimisrõõmu säilitamine.
- Esinemisjulguse ja lavalise käitumise arendamine.
- Laulutekstide lahtimõtestamine, laulu iseloomu tabamine ning edasi andmine.
- Koduse harjutamisrutiini kinnistamine.
- Jätkub töö intonatsioonipuhutuse arendamisega.
- Õigele hingamisele toetava laulmise arendamine.
- Töö tervisliku hääletekitamise arendamisega.
- Rütmierksuse ja rütmilise täpsuse arendamine.
- Ansambelis valdavalt ühehäälnelaul. Mitmehäälsuse arendamist alustatakse kaanonite laulmisest. Arendatakse üksteise kuulamise ja ühiseks tervikuks sulandumise oskust.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu (esinevad vaid eelnevalt eelklassis õppinud õpilased).

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

Nõuded repertuaarile:

Repertuaar koosneb enamasti lihtsatest eestikeelsetest lastelauludest (lähtuda õpilase vanusest).

Näited:

“Kurjad kuked” (Olivia Saar, Raivo Kõrgemägi)

“Lepatriinu” (Karin Vulkan)

“Hobuke” (Maie Kents)

“Olla koos” (S. Tungal, S. Toompere)

“Elas kord” (Riine Pajusaar)

“Vannilaul” (Airi Liiva)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

II klass

Eesmärgid:

- Musitseerimisrõõmu säilitamine.
- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid.
- Esinemisjulguse ja lavalise käitumise arendamine.
- Töö selge diktsiooniga.
- Hääleulatuse ja liikuvuse arendamine hääleharjutuste kaudu.
- Kehalise tunnetuse ja koordineerimise arendamine.
- Alustatakse tööd noodistlugemisoskuse arendamisega.
- Ansambelis tutvutakse ka juba mitmehäälese laulmisega.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – helireedel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine ja noodist laulmine.

II poolaasta – helireedel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine ja noodist laulmine.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

Nõuded repertuaarile:

Repertuaar koosneb enamasti lihtsatest eestikeelsetest lastelauludest (lähtuda õpilase vanusest).

Näited:

“Pilvepildid” (Regina Rebane, Külli Murand)

“Paduvihm” (Andres Loigom, Mikko Perkoila)

“Kohmakas koerake” (I. Otti)

“Unelaul” (S. Toompere)

“Vihmasaju laul” (S. Toompere)

“Kiisud keerutavad tantsu” (Airi Liiva)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

III klass

eesmärgid:

- Musitseerimisrõõmu säilitamine.
- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega ja kinnistamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid.
- Töö kehahoiaku ning pingete vabastamisega.
- Mitmesuguste vokaaltehniliste strihhidega laulmise arendamine (*legato; staccato* jne);
- Noodistlugemisoskuse arendamine.
- Ansambelis mitmehälne laulmine.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – heliredel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine ja noodist laulmine.

II poolaastal – heliredel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine ja noodist laulmine.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

Nõuded repertuaarile:

Repertuaar koosneb enamasti lihtsatest eestikeelsetest lastelauludest (lähtuda õpilase vanusest).

Näited:

“Vikerkaar” (A. Kaio, Kersti Leis)

“Jo-Le-Mi” (S. Toompere)

“Metsarahu” (S. Toompere)

“Kodus” (Riine Pajusaar)

“Jõulu ootel” (Friida Virkhaus)

“Ema” (Anu Röömel)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

IV klass

Eesmärgid:

- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega ja kinnistamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid.
- Taotletakse hääle kandvust, kõlavust, ilmekust ja individuaalset eripära.
- Töö hääle elastsuse ja registrite ühtlustamisega.
- Noodistlugemisoskuse arendamine.
- *A capella* laulmise kaudu muusikalise kuulmise arendamine;
- Ansambelis mitmehäälne laulmine.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – heliredel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine ja noodist laulmine.

II poolaasta – heliredel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine ja noodist laulmine.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

IV klassi lõpus tuleb erialas sooritada noorema astme lõpueksam:

Eksamil tuleb esitada vähemalt kolm erineva karakteriga laulu. Kava peab sisaldama vähemalt ühte rahvamuusika laulu, ja ühte laulu kergemuusika žanrist (filmimuusika, muusikal). Kolmanda laulu valik on vaba. Üks kavas olevatest lugudest tuleb esitada *a capella*. Terve kava tuleb esitada peast.

Nõuded repertuaarile:

Repertuaar koosneb enamasti eestikeelsetest lauludest (lähtuda õpilase vanusest).

Näited:

“Veere, veere” (rahvalaul)

“Järv” (Henno Käo)

“Väike laul sõbrale” (Leelo Tungal, Juhan Trump)

“Laulurõõm” (Ly Kuningas, Toomas Voll)

“Hiigelseojad pilvelambad” (Priit Pajusaar)

“Ma tean, et sa tead” (Birgit Sarrap)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

IV klass lõpeb noorema astme lõputunnistuse saamisega.

V klass

Eesmärgid:

- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega ja kinnistamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid. Alustatakse teadvustatud tööga vokaaltehnika arendamisel, aluseks algteadmised hääleaparaadi anatoomiast ja tööpõhimõtetest.
- Tutvutakse erinevate muusikastiilidega.
- Alustatakse improvisatsiooniliste harjutustega.
- Jätkub töö laulude lahtimõtestamise, sisu edasi andmise ja isikupärase interpreteerimisega.
- Noodistlugemisoskuse arendamine
- Ansambelis mitmehälne laulmine.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – helireedel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

II poolaasta – helireedel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

Nõuded repertuaarile:

Repertuaar koosneb nii eesti kui ka võõrkeelsetest lauludest (lähtuda õpilase vanusest), õpilase roll ja panus lauluvalikul muutub üha olulisemaks.

Näited:

“Puuhaldja hällilaul” (Priit Pajusaar)

“Kauges külas” (Curly Strings)

“Vaikid” (Liisi Koikson)

“Yesterday” (The Beatles)

“Olen loodud rändama” (Birgit Sarrap)

“Sinilind” (Raimond Valgre)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

VI klass

Eesmärgid:

- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega ja kinnistamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid. Alustatakse teadvustatud tööga vokaaltehnika arendamisel, aluseks algteadmised hääleaparaadi anatoomiast ja tööpõhimõtetest.
- Kehalise tunnetuse ja keskendumisvõime arendamine hääleaparaadi parema tunnetamise huvides.
- Tutvutakse erinevate hääletekitamise viisidega.
- Õpilane alustab õpetaja toe ja nõuga endale ise sobiliku repertuaari valimisega.
- Noodistlugemise oskuse arendamine.
- Osalemine mitmehäälses ansambli laulus.
- Jätkatakse improvisatsiooniliste harjutustega.
- Osalemine taustalauljana.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – heliredel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

II poolaasta – heliredel+kolmkõlad, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

Nõuded repertuaarile:

Õpilane valib endale laulud ise, õpetaja nõustab vajadusel sobivuse osas või soovitab lähtuvalt õpilase vajadustest konkreetseid laule, mille abil on võimalik trennida teatud spetsiifilisemaid oskusi.

Näited:

“Sailor man” (Ewert & The Two Dragons)

“Suvehommik Setumaal” (Lenna Kuurmaa)

“The Girl from Ipanema” (Antônio Carlos Jobim)

“Let It Be” (The Beatles)

“Vaiki kui võid” (RUJA)

“Kus kulgeb kuu” (Eda-Ines Etti)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

VII klass

Eesmärgid:

- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega ja kinnistamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid. Alustatakse teadvustatud tööga vokaaltehnika arendamisel, aluseks algteadmised hääleaparaadi anatoomiast ja tööpõhimõtetest.
- Omandatakse vahendid iseseisvaks tulemuslikuks harjutamiseks.
- Alustatakse scat-lauluga ja kasutatakse lauludes.
- Tutvutakse hääle tervishoiu alaste algtõdedega.
- Noodistlugemisoskuse arendamine.
- Osalemine taustalauljana.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – heliredel+kolmkõlad+D₇, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – esinemine vabatahtlik. Võib esitada osa eksamikavast.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

VII klassi lõpus tuleb erialas sooritada vanema astme lõpueksam:

Eksamil tuleb esitada vähemalt kolm erineva karakteriga laulu, millest üks peab olema eesti helilooja looming ja üks kergemuusika laul. Kolmanda laulu valik on vaba. Üks kavast olevatest lugudest tuleb esitada *a capella*. Terve kava tuleb esitada peast.

Nõuded repertuaarile:

Õpilane valib endale laulud ise, õpetaja nõustab vajadusel sobivuse osas või soovitab lähtuvalt õpilase vajadustest konkreetseid laule, mille abil on võimalik treenida teatud spetsiifilisemaid oskusi.

Näited:

“One Note Samba” (Antônio Carlos Jobim)

“Õige valik” (Raimond Valgre)

“Päästke noored hinged” (Grete Paia)

“Teisel pool vett “ (Urmas Alender)

“Tähti täis on öö” (Karl-Erik Taukar)

“September” (Earth, Wind & Fire)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

VII klass lõpeb kooli lõputunnistuse saamisega.

Lisa-aastad

Eesmärgid:

- Jätkub alustatud töö vokaalsete võimete arendamisega ja kinnistamisega, arvestades õpilase individuaalseid võimeid. Alustatakse teadvustatud tööga vokaaltehnika arendamisel, aluseks algteadmised hääleaparaadi anatoomiast ja tööpõhimõtetest.
- Õpitakse ennast klaveril elementaarsel tasemel saatma.
- Rõhk on iseseisval tööoskusel.
- Noodistlugemisoskuse arendamine.
- Osalemine taustalauljana.

Tehnilised arvestused:

I poolaastal – helireedel+kolmkõlad+D₇, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

II poolaastal – helireedel+kolmkõlad+D₇, näpu järgi laulmine, noodist laulmine ja improvisatsioon.

Hindelised esinemised:

I poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu, millest üks on omasaatega.

II poolaastal – kaks erineva iseloomuga laulu, millest üks on omasaatega.

Ansambli arvestused:

I poolaastal – üks laul.

II poolaastal – üks laul.

Nõuded repertuaarile:

Õpilane valib endale laulud ise, õpetaja nõustab vajadusel sobivuse osas või soovitab lähtuvalt õpilase vajadustest konkreetseid laule, mille abil on võimalik trennida teatud spetsiifilisemaid oskusi.

Näited:

“Pöördumatult soe” (Vaiko Eplik)

“Is This The World We Created” (Queen)

“Don’t You Worry ‘Bout a Thing” (Stevie Wonder)

“Rock With you” (Michael Jackson)

“Kinnisilmi” (Laura Junson)

“Space Oddity” (David Bowie)

Nõuded tehnikale:

vt. lisa 1

2. SOLFEDŽO AINEKAVA

Solfedžo eesmärgiks on muusikalise kuulmise ja noodistlaulmise(mängimise) oskuse ja interpreteerimisaluste väljaarendamine. Solfedžotunnis arendatakse sisemist kuulmist, intonatsiooni täpsust, lauluoskust, muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet.

Tegeletakse järgmiste oskuste arendamisega:

- *Hääl ja lauluoskus* – hingamine, fraseerimine, intonatsioon, väljenduslikkus.
- *Astmetaju* – astmete tabamine tabelil ja noodi järgi. Heliredelite laulmine, harmooniline kuulmine.
- *Solfedžeerimine* – noodinimedega või sõnadega, transponeerimine, peastlaulmine, tundmatu harjutuse laulmine.
- *Mitmehäälsus* – heliredelid intervallides, intervallide, akordide, järgnevuste laulmine, mitmehäälsed harjutused, saatega laul.
- *Rütm* – rütmis liikumine, rütmisilpide omandamine, rütmiharjutused ühele ja kahele käele, rütmi koputamine koos pulsilöökidega(taktiviipamisega), ostinato, saaterütm, rütmikaanon.
- *Muusikateooria* – noodikirja õppimine, taktimõõdud, helistike tundmine, kvindiring,
- *Suuline analüüs* – rütmianalüüs, meloodiaanalüüs, vormianalüüs, laadi ja helistiku analüüs, intervallide, akordide, dünaamika analüüs.
- *Diktaat* – meloodiline ja rütmidiktaat, lünkdiktaat, mäludiktaat, kiirusdiktaat astmete tabamiseks.
- *Improvisatsioon* – meloodia improviseerimine antud tekstile, läbivõetud teemale, antud rütmile. Rütmi improvisatsioon õpitud taktimõõdudes, õpitud meloodia saateks, lihtsamad rütmipartituurid.
- *Itaaliakeelsed oskussõnad* – tempode nimetused, tempomuutused, dünaamika, iseloomu väljendavad sõnad.

Ainekava koostamisel on lähtutud kahest põhimõttest:

- ainekava edukalt läbinud õpilane saab jätkata õpinguid järgmisel haridustasemel keskastme koolides;
- ainekavas kirjeldatud teadmised ja oskused sobivad ettevalmistuseks nii klassika- kui rütmimuusika suunal jätkajatele. Ainekava sisaldab omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldust ning noorema ja vanema astme eksami nõudeid.

Kodune töö:

Tunnis toimub uue materjali õppimine. Õpetaja võib vajadusel anda ka koduseid ülesandeid, mis toetavad läbitud teema paremat omandamist.

Kontrolltööd ja testid:

Kontrolltööid ja teste korraldatakse tunnis vastavalt vajadusele, et kontrollida õpilaste teadmisi ja oskusi läbitud teema ulatuses ning valmistuda eksamiteks.

Eksamid:

Noorema astme lõpueksam (IV õppeaasta kevadel).

Lõpueksam toimub vanema astme lõpus (VII õppeaasta kevadel).

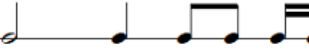
2.1. NÕUDED KLASSIDE KAUPA:

eelklass

Põhieesmärgid:

Rütmiõpetus. Muusikataju arendamine. Duur ja moll.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda C ja G duuri ning a ja e molli;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära järgnevad rütmid:
- saab aru järgnevatest mõistetest: noodijoonestik, takt, taktijoon, lõpujoon, viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed (silpnimed), diees, bemoll, T (t).

I klass

Põhieesmärgid:

Rütmiõpetus. Muusikataju arendamine. Duur ja moll.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda ja kirjutada C, G, D ja F duuri ning lahendada püsimatuid astmeid püsivatesse ja loomulikke a, e ja d molli;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära 2-3 ja 4-osalise taktimõõdu ning

järgnevad rütmid:

- saab aru järgnevatest mõistetest: noodijoonestik, taktimõõt (2/4, 3/4, 4/4=C), takt, taktijoon, eeltakt, lõpujoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, kordusmärk, abijoon, viiuli- ja bassivõti, dünaamika, nootide tähtnimed (silpnimed), diees, bemoll, juhtheli, paralleelsed helistikud, kordus, püsiv ja püsimatu aste;
- oskab noodistada lihtsaid 2-4-taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate.

II klass

Põhieesmärgid:

Molli kolm kuju. Tutvumine intervallidega.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda ja kirjutada C, G, D, F ja B duuri ja põhikolmkõlasid;
- oskab laulda ja kirjutada loomulikku a, e, d, h ja g molli ning põhikolmkõlasid;
- oskab laulda kaanoneid;
- oskab laulda noodist (sh lastelaule)
- oskab kirjutada 2 kuju (loomulik, harmooniline) a, e, d, h ja g molli ning põhikolmkõlasid. Duur- ja mollkolmkõla (mažoor- ja minoorkolmkõla), kolmkõlade tähistused väljaspool helistikku: „M“ - duurkolmkõla ja “m“ - mollkolmkõla;
- tunneb noodipildi ja kuulmise järgi ära molli 3 kuju;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära 2-, 3- ja 4-osalises taktimõõdus järgnevad rütmid:

- saab aru mõistetest: terve- ja pooltoon, bekaar, fermaat, sekvents, varieerimine, molli kolm kuju, intervallid (p.1; p.8; p.4; p.5; s.3; v.3; s.2 v.2), paralleelsed helistikud;
- tunneb tempotähiseid: *adagio*, *largo*, *andante*, *moderato*, *allegro*, *presto*;
- tunneb dünaamikatähiseid: *p*, *mp*, *mf*, *f*, *crescendo*, *diminuendo*;
- oskab noodistada 2-4 taktilisi rütmi-ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning meetrumivabad astmediktaadid ja diktaadid astmenumbritega).

III klass

Põhieesmärgid:

Lihtintervallid. Akordiõpetuse algus.

Nõuded õpilastele:

- oskab laulda ja kirjutada C, G, D, A, F, B ja Es duuri, a, e, h, fis, d, g ja c molli (loomulik ja harmooniline), põhikolmkõlasid (astmetähistusega I, IV, V) (tutvustavalt ka funktsioonide nimed), I kolmkõla pöörded (tähistusega I₆ ja I₆₄);
- tunneb noodipildi ja kuulmise järgi ning kirjutab ja laulab kõiki õpitud lihtintervalle ning teab nende suurust toonides;
- oskab intervalle helistikes määrata;
- saab aru mõistetest põhikuju ja pööre, 3/8 taktimõõt, dominantseptakord, kolmkõla helide nimetused (priim, terts, kvint), transponeerimine;
- oskab noodistada 6-8 taktilisi rütmi-ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning meetrumivabad astmediktaadid ja diktaadid astmenumbritega).

IV klass

Põhieesmärgid:

Eelmistel õppeaastatel õpitu kinnistamine, lahendusega intervallid, valmistumine üleminekueksamiks.

Nõuded õpilastele:

- oskab laulda ja kirjutada kuni nelja võtmemärgiga helistikke, õpitud intervalle ja akorde nii helistikus kui antud noodist;
- oskab koputada nii ühe kui kahe partiiga rütmiharjutusi;
- tunneb kuulmise ja noodipildi järgi ära õpitud helilaadid, intervallid, akordid ja rütmid;
- teab intervallide suurust toonides ja oskab neid ehitada antud noodist üles ja alla;
- tunneb tähtharmoniat õpitud akordide ja helistike piires;
- oskab kasutada ja tunneb kuulmise järgi ära triooli ja süngoobi;
- tunneb dominantseptakordi (V7) koos lahendusega nii duuris kui harmoonilises mollis;
- saab aru mõistest samanimelised helistikud;
- on tuttav tähtharmonia akordimärkidega õpitud akordide ja helistike piires (duur- ja mollkolmkõla, V7);
- on tuttav kõrvalastmete kolmkõladega;
- oskab noodistada 6-8-taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning meetrumivabad astmediktaadid ja diktaadid astmenumbritega).

IV klassi lõpus tuleb solfedžos sooritada noorema astme lõpueksam.

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4 (va rütmiharjutuse koputamisel, kus võib esineda ka 3/8). Eksam koosneb kahest osast – kirjalikust ja suulisest.

Kirjalik:

- *diktaat* – 8 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus. Mängitakse kokku 9 korda;
- *rütmidiktaat* – 4 takti 2/4, 3/4 või 3/8 taktimõõdus, mängitakse ette 6 korda;
- *intervallide ja akordide kuulamine – (priimist oktavini)* – mängitakse 8 intervalli ja akordi, kõiki kolm korda järjest (üks kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt). Valikus on duur- ja mollkolmkõlad ning dominantseptakord. Soovitavad tähistused: „M“ - duurkolmkõla, väike „m“ – mollkolmkõla, „D7“ - dominantseptakord. Lisaks kõik lihtintervallid priimist oktavini.
- teooria – intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.

Suuline:

Kogu suuline pilet on ühes helistikus (v.a. varemõpitud harjutus).

- *heliredeli laulmine*;
- *samas helistikus põhikolmkõlade ja dominantseptakordi laulmine koos lahendusega*;
- *võõra harjutuse laulmine*;
- *varemõpitud harjutuse laulmine*;
- *rütmiharjutuse koputamine* – 8 takti, fikseeritud löökpilli partiina, kasutatakse taktimõõte 2/4, 3/4 ja 3/8.

IV klass lõppeb noorema astme lõputunnistuse saamisega.

V klass

Põhieesmärgid:

Põhikolmkõlade pöörded. Neljahäälne akordide järgnevus. Nooremas astmes õpitu kinnistamine.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda ja kirjutada ning tunda kuulmise ja noodipildi järgi kuni 5 võtmemärgiga helistikke ja põhikolmkõlasid pööretega (loomulik duur ning loomulik, harmooniline ja meloodiline moll) V₇ lahendusega, samuti eelnevalt õpitud intervalle nii helistikes kui antud nootidest, liht- ja liitkadentse, kusjuures akordide tähistused on rooma numbrite kui tätharmonia akordimärkidega; põhikolmkõlade ja nende pöörete ning kõrvalastmete kolmkõlade ja diatooniliste septakordide tähistamine tätharmonia akordimärkidega;
- tunneb ja oskab kasutada rütmi ja taktimõõdu osas pidet, 6/8 taktimõõtu ja grupeerimist.
- oskab lauulda harjutusi ja kaanoneid noodist (ka mitmehäälsus);
- oskab noodistada 4-8 taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning saatega meloodia üleskirjutamine).

VI klass

Põhieesmärgid:

Dominantseptakordi pöörded lahendusega. Kaldumine ja modulatsioon. Harmooniline duur. Eelnevalt õpitu kinnistamine.

Nõuded õpilasele:

- oskab laulda ja kirjutada kuni kuue võtmemärgiga helistikes (loomulik duur ning loomulik, harmooniline ja meloodiline moll) õpitud akorde ja intervalle, harjutusi ja noodistada diktaate;
- oskab kuulmise järgi kirjutada (nii rooma numbrite kui akordimärkidega) harmoonilisi järgnevusi (4-8 takti) ja neid laulda. Bassi märkimiseks tuleb kasutada araabia numbreid või noteerida see bassivõtmes). Soovitavalt võib kasutada tuntud muusikateoseid;
- oskab kasutada pidekaarega rütme ja punkteerida 6/8 taktimõõdus.
- tunneb taktimõõte 2/2, 3/2 ja 6/4.
- oskab noodistada 4-8 taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning saatega meloodia üleskirjutamine).

VII klass

Põhieesmärgid:

Intervallide ja akordide ehitamine, kuulamine, laulmine. Vähendatud ja väike juhtseptakord. Eelnenud aastatel õpitu süvendamine, kinnistamine.

Nõuded õpilasele:

- on tuttav 7 võtmemärgiga duuride ja mollidega (loomulik duur ning loomulik, harmooniline ja meloodiline moll) ning on tutvunud ka diatooniliste laadide, pentatoonika ja kromaatilise duuriga;
- on tuttav II₇;
- tunneb diatoonilisi septakorde ning oskab neid tätharmonia akordimärkidega tähistada;
- saab aru ja oskab kasutada keerukamaid sünkoope ja pidesid, segataktimõõtu ja vahelduvtaktimõõtu;
- on tuttav diatooniliste ja kromaatiliste läbiminevate helide ja abihelidega;
- oskab noodistada 4-8 taktilisi rütmi- ja meloodiadiktaate mängituna võimalusel eri pillidel (ka lünk- ja mäludiktaadid ning saatega meloodia üleskirjutamine).

VII klassi lõpus tuleb solfedžos sooritada vanema astme lõpueksam.

Eksamil on diktaadid ja suulised ülesanded kuni nelja märgiga helistikes, akordide ehitamine kuni viie märgiga helistikes. Kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, suulises osas ka meloodiline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 3/4, 4/4 ja 6/8. Eksam koosneb kahest osast – kirjalikust ja suulisest.

Kirjalik:

- *diktaat* – 8 takti 2/4 või 3/4 taktimõõdus. Mängitakse kokku 9 korda;
- *järgnevus* – kuni 5 takti. Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord põhikujus, vähendatud septakord mollis, II septakord duuris. Tähistada nii rooma numbrite kui tätharmonia sümbolitega. Bass võib olla tähistatud araabia numbritega või noteeritud bassivõtmes. Bass mängitakse võimalusel harmoonia häältest erineva instrumendiga;
- *viie põhiseptakordi kuulamine* – mängitakse harmooniliselt 6 akordi, igähte kolm korda;
- *intervallide ning kolmkõla ja selle pöörete kuulamine* – mängitakse harmooniliselt 6 intervalli või akordi, kõiki kaks korda;
- *akordide määramine ja ehitamine* – määrata ja ehitada neli akordi: kaks akordi tätharmonia märgistuse põhjal ning kahele akordile leida tätharmonia märgistus.

Suuline:

- *heliredeli laulmine* – loomulik duur, harmooniline või meloodiline moll, lisaks valik akordidest: põhikolmkõlad pööretega ja V₇ pööretega antud helistikus;
- *intervallide laulmine* – laulda kaks lihtintervalli antud noodist üles ja alla;
- *ühehääelse rütmiharjutuse koputamine* – kuni 8 takti. Kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 3/8, 6/8.
- *võõra harjutuse laulmine*;

VII klass lõppeb kooli lõputunnistuse saamisega.

3. MUUSIKALOO AINEKAVA

Muusikaloo ainetundides antakse ülevaade muusika arengust keskajast meie sajandini klassikalise muusika vallas, lühiülevaade antakse ka pärimusmuusika ja levimuusika ajaloost. Ainekava ülesehituse aluseks on üldise muusikaloo tutvustamine stiiliperioodide kaupa, millega kaasneks ajaloolise ja üldkultuurilise tagapõhja valgustamine ning muusika sidumine teiste kunstiliikidega. Kursuse eesmärk on äratada õpilases huvi akadeemilise muusika ja laiemalt kunsti vastu.

Liigituse aluseks on stiilid. Iga stiiliperioodi esindajateks on valitud heliloojad kes on enam mõjutanud muusika edaspidist arengut või kelle teosed on ajaproovile enim vastu pidanud. Et muusika kuulamiseks jääks rohkem aega, tuuakse heliloojate elulugudest välja vaid olulisim. Õppetöö on suunatud aktiivsele kaasamõtlemisele. Eesmärgiks on kasutada võimalikult palju lastele huvitavaid meediume (muusika kuulamine noodiga, videod, filmid, internet), et mahukas aineprogramm kergemini mõistetavaks teha. Suur tähelepanu on teadlikul muusika kuulamisel. Õppetöö käigus toimuvad (ühised) kontserdi-/ooperi-/balletikülastused.

Muusikaloo aine kestab 3 õppeaastat, üks tund nädalas. Seejuures igal poolaastal peavad õpilased kirjutama arvustuse külastatud kontserdi kohta (ei tohi ise esineda) ja kord poolaastas toimub kuulamistest (u 10 stiilipuhast teost).

V klass

(keskaeg, renessanss, barokk, Bach, Händel, klassitsism, Haydn, Mozart, Beethoven)

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütli laul.

Renessanss. Ajastu üldiseloostus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Tantsusüit. Madalmaade koolkond (Dufay, Deprez, di Lasso). Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillidest.

Barokk. Ajastu üldiseloostus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloostus, tähtsamad žanrid.

Johann Sebastian Bach. Brandenburgi kontserdid. Inventsioonid, prelüüdid ja fuugad (HTK). Oreliteosed.

Georg Friedrich Händel. Ooperid, oratooriumid, süüdid.

Concerto grosso mõiste. Vokaalmuusika.

Klassitsism. Üldiseloostus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid.

Joseph Haydn. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett.

Wolfgang Amadeus Mozart. Sümfooniad. Ülevaade ooperiloomingust, instrumentaalkontserdid.

Ludwig van Beethoven. Helikeele erinevus võrrelduna Haydni ja Mozarti loominguga. Klaveriteosed, sümfooniad.

Õppeaasta lõpuks on õpilased saanud ülevaate õhtumaade muusika arengust keskajast kuni klassitsismini ja teada saanud tähtsamate nendel ajastutel esinenud žanride omadused ning elpool toodud teosed.

Aine sooritamine toimub jooksvalt kontrolltööde hinnete alusel.

VI klass

(romantism, Schubert, Chopin, Schumann, rahvusromantism)

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstides.

Franz Schubert. Laululooming. Kammermuusika. Sümfooniad.

Fryderyk Chopin. Klaverimuusika: etüüdid, prelüüdid, masurkad, valsid.

Robert Schumann. Klaverimuusika.

Ferenc Liszt. Klaverilooming.

Pjotr Tšaikovski. Sümfooniad. Balletid.

Sergei Prokofjev. Balletid. Sümfooniad.

Rahvusromantism

Norra muusika. Edvard Grieg. Klaveripalad. Orkestrimuusika.

Soome muusika. Jean Sibelius. Sümfooniline muusika.

Vene muusika. Mihhail Glinka. Orkestrimuusika. Sergei Rahmaninov. Orkestrimuusika.

Vene muusikaelu 19. saj. II poolel. Võimas rühm (Borodin, Mussorgski, Cui, Balakirev, Rimski-Korsakov)

Hilisromantism. Gustav Mahler. Richard Strauss.

Impressionism. Claude Debussy. Maurice Ravel.

Neoklassitsism. Igor Stravinski. Artur Honegger. Carl Orff.

Ekspressionism. Uus Viini koolkond (Schönberg, Berg, Webern).

Stiilide paljusus. Minimalism. Steve Reich. Philip Glass. Avangardism. John Cage. Pierre Boulez. Karlheinz Stockhausen

Õppeaasta lõpuks on õpilased saanud ülevaate 20. sajandi uutest žanritest ja heliloojate panusest nende tekkimisel; oskavad vahet teha erinevate perioodide muusikal.

Aine sooritamine toimub jooksvalt kontrolltööde hinnete alusel.

VII klass

(lühiülevaade pärimusmuusika ja levimuusika tekkest, eesti muusika)

Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. saj keskel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus.

Esimesed üldlaulupeod. J. V. Jannsen.

Eesti rahvusliku heliloomingu teerajajad. A. Kunileid, A.Thomson, Fr. Saebelmann, K. A. Hermann.

Esimesed professionaalse haridusega heliloojad. J. Kappel, M. Härma, K. Tüرنpu.

A. Läte. Tema looming ja muusikaline tegevus sajandialguse Tartus. Esimese sümfooniaorkestri loomine 1900. a.

Esimesed kompositsioonialase eriharidusega heliloojad. R. Tobias ja A. Kapp. Eesti sümfoonilise muusika areng. Esimene eesti klaverikontsert. Esimesed oratooriumid.

Rahvusliku koorilaulu areng. M. Saar ja C. Kreek. Rahvaviiside arendusvõtted nende koorilauludes. Vaimulikud rahvaviisid C. Kreegi loomingus.

Põhjamaine helikeel. Heino Eller ja tema koolkond.

Eduard Tubin. Esimene eesti ballett.

Rahvamuusika kasutamine. V. Tormise muusikas. M. Härma, M. Saar ja C. Kreek.

Uute muusika väljendusvahendite areng Eestis 1960. aastate instrumentaalmuusikas. E. Tamberg, J. Rääts, A. Pärt, J. Koha.

Uued jooned XX saj. II poolel sündinud heliloojate loomingus. L. Sumera, E.-S. Tüür jt.
Ülevaade eesti ooperi arengust. E. Aav, E. Kapp, V. Kapp, G. Ernesaks, E. Tamberg, E.-S. Tüür, T. Kõrvits.

Eesti klassikaline muusika XXI sajandil.

Lühiülevaade pärimusmuusika arengust. Soome-ugri hõimurahvaste pärimusmuusika, teiste tuntumate kultuuripiirkondade rahvamuusika.

Lühiülevaade rütmimuusika arengust. Muusikatööstus (eesmärgid, suuremad firmad, enimmüüdud singlid), kaasaegse muusika algus (minstrelshow, Afroameerika muusika), Spirituaal, Blues, Country & Western, Rock'n'Roll, Jazz, 60' date muusika, Briti invasion.

Õppeaasta lõpuks on õpilased kursis eesti kunstmuusika arenemisega ärkamisajast tänapäevani ja oskavad seda võrrelda euroopa muusikaparemiikuga. Samuti saavad õpilased lühiülevaate pärimusmuusika ja rütmimuusika arengust.

Aine sooritamine toimub jooksvalt kontrolltööde hinnete alusel.

4. ÜLDKLAVERI AINEKAVA

Üldklaveri aine eesmärgiks arendada klaveri tundmist ja klaverimängu oskust ning enda saatmisoskust laulu eriala õpilastes. Klaver on solfedžo ja harmoonia õppimisel oluline toetav instrument ning klaverimäng arendab õpilastes polüfoonilist mõtlemist.

Üldklaveri tunnid on laulu eriala õpilastele kohustuslikud alates õpingute algusest. Ainemaht on pool pedagoogilist tundi nädalas.

Üldklaveris toimub kord poolaastas hindeline arvestus, kus tuleb esitada peast 1-2 pala.

5. LISAERIALA AINEKAVA

Lisaeriala ainekava on identne valitud eriala vabaõppe ainekavaga.

Lisa 1. Laulmise huviala põhiõppe tehniliste arvestuste nõuded

Klass	Nõuded	Nõude sisu
I klass	Heliredel + kolmkõlad	Küsitakse ilma märkideta helistikke. Kolmkõla pöördeid ei küsita. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus kvindi (1.-5. astme vahel) piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku. Pala on 2/4, 3/4 või 4/4 taktimõõdus ning lühim vältus on kaheksandiknoot.
II klass	Heliredel + kolmkõlad	Küsitakse kuni 1 märgiga helistikke. Laulda tuleb heliredel ja toonika kolmkõla, pöördeid ei küsita. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 1 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti). Pala on 2/4, 3/4 või 4/4 taktimõõdus ning lühim vältus on kuueteistkümnendiknoot.
III klass	Heliredel + kolmkõlad	Küsitakse kuni 2 märgiga helistikke, k.a molli kolm kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline). Laulda tuleb heliredel ja toonika kolmkõla, pöördeid ei küsita. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 1 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti). Pala on 2/4, 3/4, 4/4 või 3/8 taktimõõdus. Esineda võivad järgmised intervallid: p.1, p.8, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2.
IV klass	Heliredel + kolmkõlad	Küsitakse kuni 3 märgiga helistikke, k.a molli kolm kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline). Küsitakse heliredelit, toonika kolmkõla koos pööretega (I, I6, I64) ning subdominandi ja dominandi kolmkõlasid põhikujus. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 2 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku ja ise endale klaveril helistiku ette andma. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti), trioole ja sünkoope (ti-ta-ti). Pala on 2/4, 3/4, 4/4 või 3/8 taktimõõdus. Esineda võivad järgmised intervallid: p.1, p.8, s.7, v.7, s.6, v.6, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2.
Algab vanem aste		
	Heliredel + kolmkõlad	Küsitakse kuni 4 märgiga helistikke, k.a molli kolm kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline). Küsitakse heliredelit, toonika kolmkõla koos pööretega (I, I6, I64) ning subdominandi ja dominandi kolmkõlasid põhikujus. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 2 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote.

V klass	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku ja ise endale klaveril helistiku ette andma. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti), trioole ja sünkoope (ti-ta-ti). Pala on 2/4, 3/4, 4/4 või 3/8 taktimõõdus, kusjuures 3/8 taktimõõdus võib kasutada ka 16ndik noote. Esineda võivad järgmised intervallid: p.1, p.8, s.7, v.7, s.6, v.6, p.5, p.4, s.3, v.3, s.2, v.2.
	Improvisatsioon	Improviseerida tuleb järgnevusele: IMaj7-VIm7-IIIm7-V7 . Hinnatakse julgust, vabadust ja nootide sobivust harmooniasse.
VI klass	Helireedel + põhikolmkõlad + D7 põhikujus	Küsitakse kuni 5 märgiga helistikke, k.a molli kolm kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline). Küsitakse toonika, subdominandi ja dominandi kolmkõlasid koos pööretega (I, I6, I64 / IV, IV6, IV64 / V, V6, V64) ja dominantseptakordi põhikujus koos lahendusega. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 2 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti), trioole ja sünkoope (ti-ta-ti). Võib esineda 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 ja 6/8 taktimõõde, kusjuures 3/8 ja 6/8 taktimõõdus võib kasutada ka 16ndik noote. Esineda võib pidekaarega noote. Esineda võivad järgmised intervallid: p.1, p.8, s.7, >7, v.7, s.6, v.6, p.5, >5, <4, p.4, s.3, v.3, <2, s.2, v.2.
	Improvisatsioon	Improviseerida tuleb järgnevusele: IMaj7-VIm7-IIIm7-V7 . Hinnatakse julgust, vabadust, lauldude nootide varieeruvust, ulatust ja nootide sobivust harmooniasse.
VII klass	Helireedel + põhikolmkõlad + D7	Küsitakse kuni 6 märgiga helistikke, k.a molli kolm kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline) ja harmooniline duur. Küsitakse heliredelit ning toonika, subdominandi ja dominandi kolmkõlasid koos pööretega (I, I6, I64 / IV, IV6, IV64 / V, V6, V64) ja dominantseptakordi koos pöörete ja lahendustega. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 2 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote, esineda võib ka kromatisme ja läbiminevaid helisid.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti), trioole ja sünkoope (ti-ta-ti). Pala on 2/2, 3/2, 6/2, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 või 6/8 taktimõõdus, kusjuures 3/8 ja 6/8 taktimõõdus võib kasutada ka 16ndik noote. Esineda võib pidekaarega noote. Esineda võivad järgmised intervallid: p.1, p.8, s.7, >7, v.7, s.6, v.6, p.5, >5, <4, p.4, s.3, v.3, <2, s.2, v.2.
	Improvisatsioon	Improviseerida tuleb järgnevusele: IMaj7-VIm7-IIIm7-V7 . Hinnatakse julgust, vabadust, lauldude nootide varieeruvust ja ulatust, kromatismide esinemist ja nootide sobivust harmooniasse.

VIII klass	Heliredel + põhikolmkõlad + D7	Küsitakse kuni 7 märgiga helistikke, k.a molli kolm kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline) ja harmooniline duur. Küsitakse heliredelit ning toonika, subdominandi ja dominandi kolmkõlasid koos pööretega (I, I6, I64 / IV, IV6, IV64 / V, V6, V64) ja dominantseptakordi koos pöörete (D7, D65, D43, D2) ja lahendustega. Laulda tuleb tähtnimedega.
	Näpu järgi laulmine	Ühes helistikus 2 oktaavi piires tuleb vastavalt õpetaja näitamisele laulda osutatud noote, esineda võib ka kromatisme ja läbiminevaid helisid.
	Noodist laulmine	Õpilane peab ise tuvastama helistiku. Pala võib sisaldada punkteeritud rütme (tai-ri, ta-i-ti), trioole ja sünkoope (ti-ta-ti). Pala on 2/2, 3/2, 6/2, 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 või 6/8 taktimõõdus, kusjuures 3/8 ja 6/8 taktimõõdus võib kasutada ka 16ndik noote. Esineda võib pidekaarega noote. Esineda võivad järgmised intervallid: p.1, p.8, s.7, >7, v.7, s.6, v.6, p.5, >5, <4, p.4, s.3, v.3, <2, s.2, v.2.
	Improvisatsioon	Improviseerida tuleb järgnevusele: IMaj7-VIm7-IIIm7-V7 . Hinnatakse julgust, vabadust, lauldude nootide varieeruvust ja ulatust, kromatismide esinemist ja nootide sobivust harmooniasse.

Läbiviimise kord	
Heliredel + kolmkõla jms	Helistik tõmmatakse loosiga.
Näpu järgi laulmine	Loosiga tõmmatakse uus helistik, mis kirjutatakse tahvlile. Õpilane laulab "soojenduseks" heliredeli ja toonika kolmkõla ette. Õpetaja näitab näpuga nootide peale, mida tuleb laulda.
Noodist laulmine	Õpilasele antakse noot ette ning talle jäetakse lühike tutvumisaeg.
Improvisatsioon	Õpilasele mängitakse üks ring harmooniat ette ning seejärel õpilasel on aega 4 ringi improviseerida.